

Монастирський Н. М., Дмитрієв І. Ю., студенти,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Рушак І. Я., старший викладач

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ТА ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ

В умовах невідомого процесу погіршення природного середовища, що негативно відображається на здоров'ї і якості життя українців та генерує загрози національній безпеці держави в екологічній сфері, особливого значення набуває питання екологічної політики та забезпечення екологічної безпеки.

Законодавець визначає екологічну безпеку як стан навколишнього природного середовища, при якому забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей, що гарантується здійсненням широкого комплексу взаємопов'язаних екологічних, політичних, економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів [1].

Об'єктами екологічної безпеки є: людина і громадянин (їх конституційні права та свободи); суспільство (його духовні, морально-етичні, культурні, історичні, інтелектуальні цінності, інформаційне і навколишнє природне середовище і природні ресурси); держава (її конституційний лад, суверенітет, територіальна цілісність і недоторканність). Таким чином, об'єктами екологічної безпеки є життєво важливі інтереси суб'єктів безпеки: права, матеріальні та духовні потреби особи; природні ресурси та навколишнє природне середовище як матеріальна основа державного і суспільного розвитку. Людина виступає не тільки суб'єктом відносин по забезпеченню екобезпеки, а й об'єктом, який на собі відчуває негативний вплив і потребує правового захисту [2].

Суб'єктами забезпечення екологічної безпеки є: Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Рада Національної безпеки і оборони України, міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, Національний банк України, суди загальної юрисдикції, прокуратура України, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування, Збройні Сили України, Служба безпеки України, Державна прикордонна служба України та інші військові формування, утворені відповідно до законів України, громадяни України, об'єднання громадян [2].

Екологічна політика – це науковий напрямок, що вивчає взаємозв'язки між процесами техногенної зміни природного середовища і політичними процесами в житті суспільства як в регіональному, так і в глобальному

вимірі. Екологічна політика являє собою теоретичну систему політичних, економічних, юридичних та інших заходів, спрямованих на врегулювання стану навколишнього середовища і раціонального використання природних ресурсів на будь-якій території або світу загалом (глобальна політика) [3, с. 352].

Стратегічним завданням сучасної екологічної політики держави є проведення реформи охорони навколишнього середовища з метою забезпечення подальшого гармонійного розвитку людини і природи. В цьому завданні основний пріоритет має надаватися екологічності – якісно новій політиці України у XXI столітті. Ця політика включає розвиток альтернативної енергетики, що не завдає шкоди навколишньому середовищу, збільшенню зелених насаджень, особливо у великих містах, економії та раціонального використання природних ресурсів громадянами та державними підприємствами.

Інноваційний розвиток та модернізація системи природокористування України передбачає визначення реперних точок розвитку галузі та шляхів її реалізації. Запропоновані напрями модернізації системи природокористування визначено у відповідності та зв'язком з Національним планом дій з охорони навколишнього природного середовища України на період 2011-2015 роки, Стратегією державної екологічної політики України на період до 2020 року, Положенням про Міністерство екології та природних ресурсів України. До очікуваних результатів запропонованих заходів можна віднести: збільшення площ територій природно-заповідного фонду, розробка схем національних та регіональних екомереж; розвиток екомережі як ефективного механізму регулювання земельних відносин для відновлення навколишнього природного середовища; підвищення природно-ресурсного потенціалу території; збереження біо- та ландшафтного різноманіття; агітація в засобах масової інформації досвіду екологічно обґрунтованих практик використання та відновлення живої природи, упорядкування агроландшафтів [4, с. 285].

Отже, вирішення екологічних проблем неможливе без усвідомлення себе і природи як єдиного цілого, вироблення таких узагальнених моделей і принципів поведінки, які реалізують духовні й фізичні потреби людини та водночас спонукають до екологічно безпечної діяльності, узгодженої із функціонуванням біосфери.

Література

1. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. № 1264-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
2. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19 червня 2003 р. № 964-IV // Офіційний вісник України. – № 29. – Ст. 38.
3. Дмитренко І. Екологічне право України: підручник / І. Дмитренко. – К.:

Юрінком Інтер, 2014. – 352 с.

4. Никаноров А. Глобальна екологія: навчальний посібник / А. Никаноров, Т. Хоружа. – М.: Вид-во Пріор, 2013. – 285 с.

УДК 349.6(043.2)

Моренець О. І., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Хом'яченко С. І., к.ю.н., доцент

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІТРОЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ

Вітроенергетика є способом отримання електричної енергії за допомогою вітру. Засоби отримання енергії вітру – вітротурбіни (вітрогенератори, вітрові установки), які об'єднують у так звані вітроелектростанції.

Вітроенергетика – галузь відновної енергетики, яка спеціалізується на використанні кінетичної енергії вітру [1, с. 320]. Це один з тих способів використання енергії навколишнього середовища, яку людина використовує із незапам'ятних часів. Спочатку це був парус, потім вітровий млин. Сучасні вітряки, що виробляють електроенергію, з'явилися лише в ХХ столітті.

Розвиток вітроенергетики у незалежній Україні започатковано у 1993-1996 рр., коли був виданий Указ Президента України «Про будівництво вітряних електростанцій» від 2 березня 1996 р., який мав за мету задоволення потреб народного господарства в електроенергії, реалізації набутого досвіду будівництва та експлуатації Донузлавської вітрової електростанції в Автономній Республіці Крим. Тобто передбачалося фінансування будівництва та створення спеціального фонду розвитку вітроенергетики. Однак розвитку цей напрям альтернативної енергетики не набув, у тому числі через низькі тарифи на енергію з традиційних джерел.

На нашу думку, початком розвитку альтернативної енергетики, зокрема вітроенергетики, в Україні є встановлення «зеленого» тарифу в Законі України «Про електроенергетику» (надалі Закон), зокрема у статті 1 Закону зазначено: «зелений» тариф – спеціальний тариф, за яким закуповується електрична енергія, вироблена на об'єктах електроенергетики, у тому числі на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексах), з альтернативних джерел енергії [2].

Вітроенергетика почала розвиватися лише у 2011-2012 рр. Це обумовлено тим, що для вітрових електростанцій необхідний як мінімум